

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo
Iurisdictionum, Iudiciorum, & Criminum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CXXXV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96538)

in factio proprio ignorantia non est tollera
 tioniam in iudicio. *¶* Pro socio cum similibus, & habetur, per
 hoc in c. si diligenti, & in c. fin. de præscript. *¶* Vitimo
 documento colligitur responsio ex iis, quæ supra dixi
 de ultimo argumento facto ad fauorẽ haredũ Ludouici
 contra ipsum Angelũ. *¶* Secundam nunc dubi
 tationem aggredior, an licitũ sit dictis haredibus Lu
 douici edificare, aliusq; tollere murũ in suo solo iuxta
 prædictam iuxta murũ Angeli facere? & omisso argu
 mento ordine, qui pro utraque parte tuenda posset
 adduci, concludo licitũ esse de iure dictis haredi
 bus edificare iuxta murũ dicti Angeli, quamuis sic ei
 ad id alius suis noceat in obsecrando fenestram, & lu
 men per illam recipiebatur, quoniam si Angelo,
 & alij, qui bene de eo colonus, & emphyteuta, &
 re, quo cepit domũ, non admittit. *¶* Quod si de iure licitũ est iplis haredibus in solo suo iuxta
 murũ vicini etiam cum incommodo, & præiudicio uici
 ni edificare, parietemq; construere, & maximẽ quan
 do hoc ad suã utilitatẽ uellet facere, ut est tex. vbi Bal.
 Paul. & alij in d. l. altius cũ l. sequenti, C. de feruit. &
 quia, quicquidque licitum est facere, & edificare in
 solo suo usq; ad coelum etiã cum præiudicio uicini,
 & coelum, quod supra solum est liberũ esse debet,
 & dominus soli possit usq; ad coelũ, si possibile esset,
 edificare, l. ff. de feruit. & ibi gl. l. cuius, ff. de feruit.
 prædicto hoc idẽ probatur in l. cũ eo, ff. de feruitu.
 re, prædicto & ibi Bar. & alij, ubi est casus in terminis,
 quod licet tollere, & eleuare, ædes suas usque ad
 coelum etiã obsecrando ædes, & fenestras uicini ipso
 uicini inuito, quãdo ædes edificare uolẽtis nõ debe
 re feruitur ædibus uicini: quod quidẽ Ange. ibi
 uoluit procedere et, si uolens edificare, & parietem
 eleuare id facere solum, ut uicino noceret, sibiq; nõ
 noceret. Sed Paul. de Cast. ibi, & in dicta l. altius in
 teligit, quando quis hoc uellet facere ad commodũ
 suũ: quæ opinio est magis æqua: sed in
 casu nostro haredes dicti Ludouici uolunt ædes suas,
 & parietem altius tollere ob suã utilitatẽ, ergo &c.
 Nec obstat, quod licitum fuit ipsi Angelo habere
 fenestram in dicto suo pariete tam de iure cõmuni,
 quã ex licentia sibi à domino concessã, ut supra di
 ximus, quia respondetur primò qd & si de iure com
 muni sit licitum fenestram habere, tamen de iure
 municipalis est prohibitum, nisi hoc habeat iure ferui
 tatis, quã legitimẽ tenetur probare, ut in statuto ha
 beretur, nec de feruiture, nec de licentia aliqua con
 cessã, quod solum unus testis inducit, ut etiam non
 probat de feruiture aliqua, sed solum de facultate qua
 dã, & licentia data ad beneplacitũ, & citra præiudiciũ
 concessã, suorumq; successorum quoad acquiren
 dam feruiturẽ, ergo &c. Secundò quãuis ex licetia,
 & concessione, ut supra, facta in casu, quo de ea legi
 time collatur, diceretur esse contracta quãdam perlo
 nalis obligatio, tunc quæ est quid diuersum à feruiture l.
 ut potius, & ibi Bar. ff. de feruit. iunctis iis, quæ supra
 dixi in primo dubio, tamen hæc obligatio personalis
 ipsi Angelo acquisita nõ ligat singulares successores
 prædicti lo. Iacobi tẽpore concessioneis domini, quin
 singulares successores, qui sunt dicti haredes, pos
 sunt in eadem obligatiõne personali cõtrauenire, &
 continuando, ipsi Angelo dicitur solum reserua
 tius agendi actione personali ad interessẽ contra di
 ctũ magistru lo. Iacobum concedentẽ, & obligatum,
 præter dicta licentia, & facultas faciendi fenestram
 concessã fuit Angelo nõ simpliciter, sed secũdũ quid,
 iudicet, precario nomine, & ad beneplacitũ conce

dentis, suorum successorum: Ergo illã quandocunq;
 reuocare, illiq; contrauenire potuerunt, cũ huiusmo
 di concessio, & licentia de iure tam diu censetur du
 rare, quã diu is, qui concessit, seu haredes sui, & suc
 cessores etiam singulares patiuntur tam ex forma cõ
 uentionis, quã etiam ex iuris dispositione, l. i. in
 prin. iũcta l. quesitum, §. à titio cum, §. sequent. ff. de
 precario, c. si gratiosẽ de reser. in 6. Et cum hæc sit ue
 ritas, ulterius nõ insisto. *¶* Verũ sup eo, de quo incidẽ
 ter posset dubitari, t in fra quod spatium dicti haredes
 ualeat parietẽ in solo suo iuxta murũ Angeli edificare,
 breuiter dici pot, & absq; dubio, qd dimitti debeat
 legitimũ spatium, ut est tex. in l. Imperatores, ff. de ser
 uit. urb. prædicto. quod secundũ gl. ibi inter ædificia pri
 uata, qualia sunt in casu nostro, est spatium decẽ pedũ,
 ut est tex. in l. si cui, & in l. mœuiana, C. de priua edif.
 Sed aliter dicendum est, uidelicet, qd aut uicinus uult
 edificare domũ, uel parietẽ ex opposito, uel ex fron
 te domus uicini, & tunc edificans tenetur dimittere
 spatium iuris, uidelicet si uelit parietẽ in solo suo ædifi
 care, & tollere, tenetur unum pedẽ terreni dimittere
 iuxta solum, & ædificiũ uicini, si uerò domũ uelit ædi
 ficare, duos pedes relinquet, l. si. ff. si. regu. quæ lex habet
 locũ et, qn quis uellet parietẽ, seu domũ ædifica
 re iuxta prædictũ urbanum uicini, ut in terminis benẽ
 declarat Do. Barthol. Veron. in d. tract. ferui. sub rub.
 de pariete, & muro in 1. col. cuius dicta aliter nõ refe
 ro: & ita et est de mente gl. in d. l. si. in solutione, l. mœ
 uiana, C. de ædif. priua. qd lex illa habeat locum nõ in
 mœuianis; sed in aliis ædificationibus, & constructio
 nibus: Aut uicinus uult domũ, seu parietem in solo
 suo edificare nõ ex opposito, & obiecto, sed ex latere
 domus uicini, & tunc nullum interuallũ, nec spatium
 terre requiritur, sed iuxta domum, uel parietem uici
 ni nullo dimisso spatio potest edificare, d. l. altius, &
 in d. l. in edibus cum similibus supra allegatis. Hinc ui
 demus uicinos habere muros a latere cõmunes, & do
 mos a latere esse contiguas, nullo dimisso spatio: &
 ita declarat Ang. in d. l. mœuiana, C. de ædif. priua. &
 in casu isto, qui est casus noster, nõ habet locum text.
 in d. l. mœuiana, & in l. si. ff. si. regund. Ex quibus col
 ligitur, quod non obstat, d. l. si cui, & d. l. mœuiana; ac
 etiam quia secundum glo. ibi lex illa hodie non ser
 uatur. Vel dic secundum glo. in d. l. si. quod loquitur
 in solarijs, & mœuianis, iuxta quæ dimitti debet spa
 tium decem, uel quindecim pedum secundum di
 stinctionem illius legis: Et quæ sint mœuiana, seu so
 laria, habetur in l. 2. §. cum quidam, ff. ne quid in lo
 co publico, & in l. malum, §. i. ff. de uerborum, signi
 fic. In ceteris uero ædificijs, & constructionibus pro
 cedit, tex. in d. l. si. & hæc sufficiant ad fauorem dicto
 rum haredum. Laus Deo.

S P M M A E.

- 1 Aedificare in suo, & ædificium, ac murum usque ad celum eleuare, & in eo fenestras habere unicuique licet, etiam si ex hoc noceat uicino, & quando num. 3.
- 2 Fenestram in pariete meo iuxta hortum puella, uel monasterium religiosorum facere mihi licet, & quando.
- 4 Parietem altius ex tollere licet, etiam si lumina uicini obsecruntur, & quando;
- 5 Sed ultra modum usitatum eleuare non licet.
- 6 Et multo minus ultra eleuationem inusitatam non licet, etiam fenestras, uel alia facere, quæ uicino noceant.
- 7 Fenestram in muro quando non liceat facere, & num. 9.
- 8 Super, & supra aliquid esse, uel fieri quando, & quomodo quid dicatur.
- 9 Moniales à publicis, & mundanis aspectibus omnino separate esse debent.
- 10 Perecundia quid sit.
- 11 Aedificia facta contra utilitatem publicam, & in dedecus diuini

num debent destrui, & demoliri.
In dubiis optima est ratio, quæ pro religione facit.

E P I T O M E.

MURVM suum eleuare, & in illo fenestras facere, ex quibus possit intra claustrum, & monasterii domū moniales uidere, nulli priuato licitū esse, hic probat.

CONSILIVM CXXXV.

N causa monialium sancti Laurētij agentium contra Ioannē de Lilio, ut claudere debeat fenestras per eū de nouo in suo muro eleuato factas, ex quibus dictæ moniales possunt intra monasteriū, & eius claustrum liberē inspici, uidetur concludendū, q̄ ipse Ioannes non teneatur illas claudere, sed liberē eas in suo muro habere, & murū, ac ædificium usq; ad cœlum eleuare, & in eo fenestras habere, quamuis ex hoc damnum uicino inferatur, vt est tex. l. altiūs, C. de seruit. & aqua, 2 ubi Bal. post Petrum inquit, q̄ licitum est mihi facere fenestram in pariete meo, quē habeo iuxta hortū alicuius puellæ, uel monasterium religiosorum, quādo illam fenestram facio ad utilitatem meā, secus, si ad æmulationem, & inhonestam cōsiderationē, quia tunc non possem: & Do. Bartho. Cepol. in tract. serui. in tit. de fenestra. uersū tertio fallit, dicit, q̄ si quis habet murum iuxta hortum, uel domum cuiusdā puellæ, uel religiosarum, uel monialium, & in illo muro uelit fenestram facere, ut inde possit uidere illā puellam, seu moniales, aut religiolas, nō potest, si hoc faciat ad inhonestatem, uel æmulationem, arg. l. opus, ff. de ope. publi. quia malitijs hominū est obuiandum l. in fundo, ff. de rei uendic. & ita dicit tenere Baldum post Pet. & Cy. in d. l. altiūs: q̄ quod est benē notandū contra uicinos ædificantes ad despectum alterius uicini, si namq; hoc faciunt, ut noceant, non possunt, in suo, secus si principaliter faciant ad utilitatē suam, licet uicino, & alteri noceant, quia tunc possunt, ut per Paul. de Cast. in d. l. altiūs, nam in suo regulariter quis potest fenestram facere, etiam si per eam in fundū uicini inspiceret, d. l. altiūs, ibiq; Bald. quoniam in re sua quis potest ædificare, dummodo in alienum nō immittat, et si uicino noceat, l. fluminum, §. si. cum se quen. ff. de dam. infec. cū in re sua quis sit moderator, & arbiter, l. in re mandata, C. manda. & prædicta uera sunt, etiam si ille esset paries antiquissimus, nec in eo unquam fenestræ fuissent, argu. glof. in l. qui luminibus, ff. de seruit. urba. prædio. ita habetur, in d. titu. de fenestra. circa principium: & hoc, nisi quis uellet fenestram inusitatam in illo muro facere ad æmulationē uel despectum uicini, ut quia uellet omnia secreta uicini uidere, & faciens fenestram ex hoc nullam perciperet utilitatem, uel q̄ faciat ad despectum, seu ad æmulationē, relinquatur, & remittitur arbitrio iudicis, ut habetur in d. titu. de fenestra in secunda limitatio 4 ne. Et dicit Paul. de Cast. in l. cū eo. ff. de seruit. urba. prædio. q̄ uicinus potest suum parietē altiūs extollere, etiā si lumina uicini obscurantur, & hoc quando eleuans aliquam consequeretur utilitatem, nam licet facere in suo, quod sibi placet, etiam si alij noceat, dū modo de alieno non tangat, nec aliquid in alienum immittat, secus si nullā consequatur utilitatem, quia censeretur facere potius, ut alteri noceret, quo casu esset prohibendus, l. i. §. deniq; ff. de aqua plu. arcen. nā hominem homini nefas est insidiari, l. ut uim, ff. de iust. & iure, & hæc probatur in l. fluminū in fi. cum l. sequen. ff. de dam. infec. & ita sequitur lo. de Imol. in l. si in fundo, ff. de aqua plu. arcen. & dicit tex. in l. fi. ff. de seruit. l. antepe. §. penul. & l. pe. §. pen. ff. quod ui. aut clam, q̄ domino soli debet esse liberum ædificare usq; ad cœlum non obstante utilitate publica, seu

priuata, ergo nec obstante et utilitate ecclesiæ par est l. fi. C. de sacrosanct. eccle. & argu. l. abiter cū glo. C. de rebus eccle. non alie. Quidamen non obstantibus, contrariū in casu notandū esse puto, præsupposito, q̄ moniales sancti Laurētij sunt optimæ uitæ, & religionis, & secundū sui ordinis stant, & stare debent ita claustris, & mundanis conspectibus sint separatæ, & iure est notorium, & infra subiiciam. Quod tamen co, q̄ ex quo dictus Ioannes domū suam, & eleuauit excedendo modū altitudinis utilitatis tuit in his parietibus fenestras facere, ex contrario terius domo inspicere potuerit: quoniam dicitur est parietem eleuare d. l. altiūs, C. de seruit. & tamen ultra modū usitatum, l. i. C. de ædifi. in ita in terminis dicit glof. quam sequuntur ceteri in d. l. altiūs 12. q. 2. quæ in hoc est ponderatq; seruanda, nec contrariū uoluit tex. in d. l. altiūs, & l. fi. ff. de seruit. nō dicit, q̄ domino berū sit ædificare usq; ad cœlum, sed dicit, q̄ rum esse debet cœlum, uidelicet ut alius nō possit quid immittere inter solum suum, & cœlum, tur in d. l. antepe. §. pen. cum l. sequen. §. pen. ui. aut clam. ¶ Præterea si posito licitum esse excedendo ultra usitatum modū, tamen non licitum eleuare ultra usitatum modū, ac fenestras, uel alia facere, quæ uicino noceant, nec cuncti Doct. in d. l. altiūs, nec Do. Bart. Cepol. fenestra, quoniam ipsi loquuntur, quando quis fenestrā facere in muro suo iā facto, & non ad ro, & ita propriē loquitur ille tex. ergo nullū citum eleuare murū, excedendo modū usitatum fenestras in illo facere, ex quibus alteri damnum inferatur a contrario, d. l. altiūs, l. imperatores, & l. cuius, ff. de seru. urō. præ. 7 ¶ Bal. in d. l. altiūs, & Cepol. in d. titu. de fenestra. q̄ quando fieret fenestra etiam in muro non eleuato ad æmulationem, & inhonestatē, non sit licitū, & q̄ ad æmulationē, & inhonestatē dicitur, quando faciens fenestram ex hoc non consequeretur per prædicta, & facimus Paul. de Cast. in d. l. cum eo, & est tex. in l. præ. de dam. infec. sed dictus Ioannes ex fenestra nō percipit aliquam utilitatem, quoniam tamen habere, & fenestras facere commode per ne læsione sua, & dictarum monialium, & æmulationem fecisse dicitur per prædicta, cum ibi not. per Bart. in l. opus, ff. de ope. p. tuto posito sub rub. de cedis, & muris, quod possit fieri fenestras in muro suo, qui esset contra publicam, quando lumen alius ædificii posset, & consequenter præsupponit, q̄ tunc tur facere ad æmulationem, & non ad utilitatem aliā de iure cōi concedatur, ut patet ex præ. to etiā, dum statutum prohibet fieri fenestras, qui esset super, uel supra solum, uel adiacentem sequenter etiā si esset murus, qui non tangeret 8 uel ædificium uicini, quoniam si super, & supra esset, uel fieri dicitur, quod est, seu sit in loco, locum ad ea, quæ habentur in A. Auth. facere, berum cum glo. C. si aduer. uend. l. si uero, §. ait, & §. supra, ff. de iis, qui deiece. uel effec. conclaue, ff. de dam. infec. ubi ædificiū super alteri ædificio dicitur esse illud, quod est deper 9 illud tangit, sed superimminet. ¶ Præterea in dubio, quando non apparet, an ad æmulationem uel inhonestatē quis possit murum suum eleuare in eo fenestras facere, quæ etiam uicino nocent per Bal. in d. l. altiūs, & Veronensium d. n. de cum alijs supra allegatis, & consequenter

5 *Via publica usus est publicus, seu iure gentium communis.*
6 *Ea, quæ ad publicæ utilitatē pertinent, quo tempore præscribatur.*
7 *Præscriptio temporis immemoralis habet eum constituti, & ti-*
8 *tuli, seu privilegij.*
9 *Et illi probare satis est et in iis, quæ sine titulo haberi non possunt:*
10 *Nec in ea titulum allegari oportet nu. 10.*
11 *Regalia aduersus principem, & ciuitatem quo tempore præscri-*
12 *bantur, & acquiruntur.*
13 *Via publicæ dicuntur esse de regalibus.*
14 *Insignijs maiorum quando inferiores uti possint.*
15 *L. iam, ff. de via publicæ declaratur.*
16 *Vias publicas quo populus, seu ciuitas vendere, vel donare possit.*
17 *Privilegium, & concessio principalis intelligitur sine præiudicio*
18 *iuris alterius etiam quoad solum possessionem.*
19 *Et quando etiā modici, & parui præiudicium comprehenduntur.*

E P I T O M E.

V I A M publicam spatio tanti temporis, de cuius initio memoria in contrarium non extet, præscribi, ut de publica efficiatur priuata, hic demonstratur.

CONSILIVM CXXXVI.

In causa uia uicinalis, ꝛ de qua iudicatur, ut de publica, propterea quod à principio iter non fuerit constitutum ex collatione uicinorum priuatorum iuxta. l. 2. §. uicinales, ff. ne quid in loco publi. uel quia in eam exitur de uia militari, aut consulari, seu de flumine publico iuxta, d. l. 2. §. priuata, aut quia de illius consecutione non extet memoria in contrarium, seu quod exitum habeat ad uiam, publicam, & ad publicum flumen iuxta. l. 3. ff. de locis, & itin. priua. utrum ꝛ per circunuiuos huiusmodi uia aliquo longo temporis spatio aduersus transientes præscribi poterit, ut de publica efficiatur priuata, & non posse primo aspectu uidetur dicendum, per tex. no. in l. uiam, ff. de uia publ. & itin. pub. reficere. ubi uia publicam populus non utendo amittere non potest, & secundum glo. ibi si etiam per centum annos iter non foret, præscribi non posset, & hoc fauore publice utilitatis, & istud sequitur Moder. Veron. in tit. de serui. uia in 6. col. uerū. quarto q.

Præterea iua publica à priuatis alienari non potest, l. continuus, §. cum quis, & ibi, gl. & Doct. ff. de uerb. obligat. l. apud iulianum, §. si. ff. de lega. 1. l. sed & celsus in prin. ff. de contrah. empt. cum similibus, ergo nec poterit aduersus populi, & transientes præscribi l. alienationis uerbo. ff. de uerb. signifi. & ibi gl. & l. 1. in fi. ff. de fundo dot. Tertio ꝛ facit tex. in l. fi. ff. de usu cap. ubi ea loca, quæ iure gentium cõmunia, seu publica sunt, longa præscriptionis possessione acquiri non possunt, sed ꝛ uia publica, usus publicus, seu iure gentium cõmunis, est l. 1. ff. de locis, & itin. pub. & l. 2. §. r. cum sequen. ff. ne quid in loco pub. ergo & c. ¶ Quibus tamen non obstantibus contrarium esse uerius arbitror, ꝛ quod possit cõsuetudine, hoc est præscriptio ne tanti temporis, de cuius initio memoria in contrarium non existit, acquiri, quia tanto tempore præscribuntur ea, quæ ad publicam utilitatē sunt facta, ut sensit lo. And. in reg. quod contra. de regu. iur. in 6. in mercurialibus, dicens, qd ad inducendū unionem beneficiorum habentū curam animarū non sufficit quælibet præscriptio longissimi tēporis, sed necessaria est præscriptio tanti tēporis, de cuius initio non existit memoria in contrariū, §. pōt. l. 6. q. 3. l. præscriptio, C. de ope. pub. l. cõpetit, C. de præscript. triginta anno. & Alex. in cons. 101. in 1. col. uolu. 6. ꝛ Talis n. præscriptio habet uim cõstituti, & tituli, seu priuilegij, ut in l. 3. §. ductus ff. de aqua quotid. & æsti. & itideo si quis aliquem ritulum pro se alleget etiam in iis, quæ nõ solent, nec possunt haberi sine titulo, & quæ sint contra ius commune, uel contra utilitatem publicam, satis est, quod probet

S V M M E

S V M M AE.

1 Via vicinialis quando ut publica iudicetur.

2 Via vicinialis publica an aliquo temporis spatio praescribi possit, & non.

3 Via publica d. priuatis alienari non potest.

4 Loca pur gentium communia, seu publica non possunt longae possessione praescriptione acquiri.